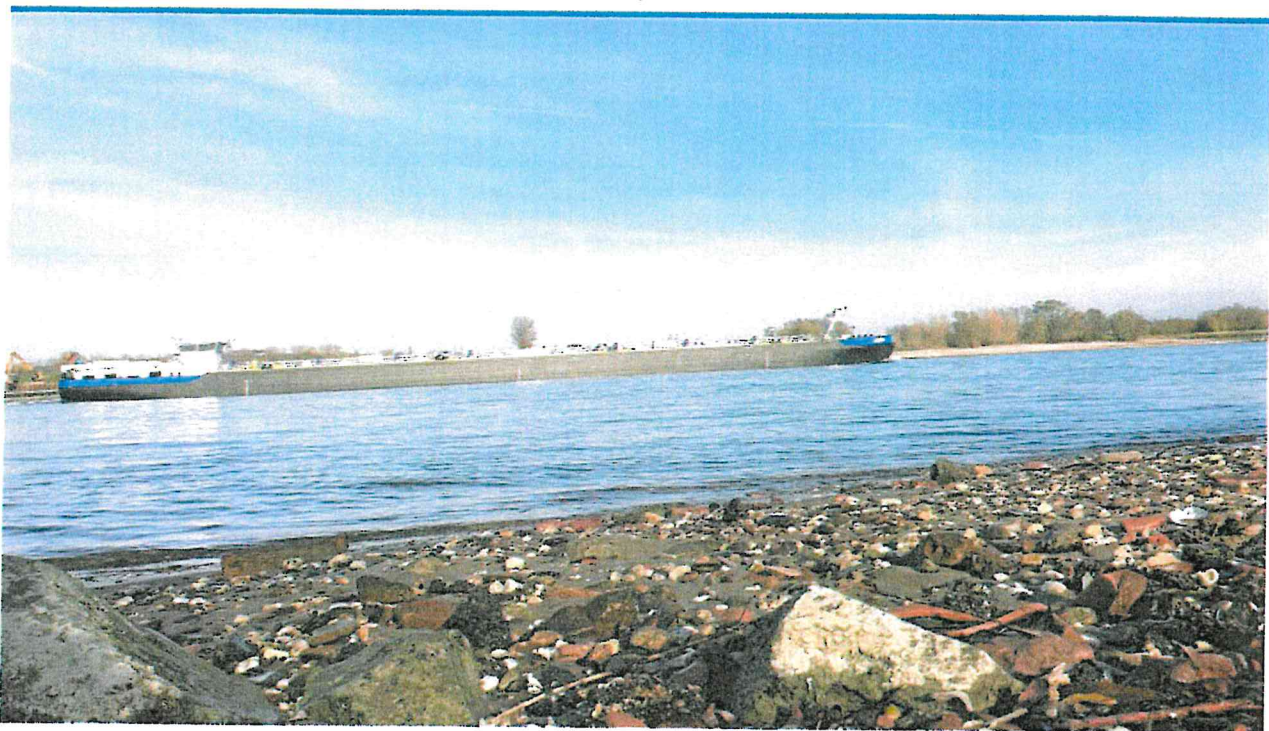

UMWELTVERSCHMUTZUNG

Messdaten zeigen: Schiffe sondern ungefiltert Giftstoffe ab *****

Andreas Gebbink 12.06.2019 - 15:40 Uhr

Das offene Entgasen von Tankschiffen ist verboten. Aber es gibt entlang des Rheins keine Entgasungsstationen für Binnenschiffe.
Foto: Andreas Gebbink

KREIS KLEVE/NIMWEGEN. Die niederländische Provinz Gelderland hat erstmals konkrete Messdaten für das Entgasen von Binnenschiffen erhoben. Das geschieht täglich.

Die niederländische Provinz Gelderland legt nun erstmals konkrete Messergebnisse für das Entgasen von Binnenschiffen vor. Entlang der Waal wurden im Februar 24 Messgeräte aufgestellt, die die Luftqualität analysiert haben. Innerhalb von zehn Wochen stellten die Apparaturen allein in der Provinz Gelderland 42 konkrete Verstöße fest, davon gehen neun auf das Konto von deutschen Binnenschiffen.

Die Provinz Gelderland geht davon aus, dass die tatsächliche Anzahl der Entgasungen höher sein dürfte, da die Messgeräte aufgrund der unterschiedlichen Windrichtungen nicht alle Umweltsünden registriert haben. Die Niederländer gehen davon aus, dass dies täglich geschieht.

Große Mengen schädlicher Gase werden freigesetzt

Bei einer Entgasung entledigen sich Tankschiffe ihrer krebserregenden Reststoffe von Mineralölerzeugnissen. Dabei geht es um Ladungen wie Rohbenzin, Ottokraftstoffe, Dieselöl oder Heizöl. Wenn Tankschiffe einen Wechsel des Ladungsinhaltes vornehmen, muss zuvor der Tankraum gereinigt werden. Der Gesetzgeber sieht eine ordnungsgemäße Entgasung vor.

BELASTUNGEN DURCH...

Die SPD fordert Anlagen für Luftmessungen in Emmerich

Wie die NRZ mehrfach berichtete, fehlen allerdings in Deutschland entlang des Rheins entsprechende Einrichtungen für Binnenschiffe. Die Folge: Viele Tankschiffer pusten ihre Restgase (meist krebserregendes Benzen) ungefiltert in die Luft. Grob gerechnet kann man mit der Ladung eines Binnenschiffes 250 Tankstellen bedienen.

Bislang gab es noch keine konkreten Nachweise für dieses Umweltdelikt. Weder das Bundesumweltamt noch die Düsseldorfer Bezirksregierung verfügen über Messwerte. Die Behörden gingen bis dato von einer Dunkelziffer aus, die man anhand von Ladungswechseln grob ermitteln konnte.

Mit den in den Niederlanden erhobenen Daten ist jetzt klar: „Es wird auf dem Rhein entgast“, so die Regionalministerin Bea Schouten von der Provinz Gelderland. Sie geht davon aus, dass in der Vergangenheit deutlich häufiger die Gasluken geöffnet worden sind, da die Installation der Messgeräte in den Niederlanden prominent in den Medien diskutiert worden ist.

Niederländer wollen generelles Entgasungsverbot bis 2020

Schouten macht sich jetzt dafür stark, ein generelles Entgasungsverbot in den Niederlanden bis 2020 durchzusetzen. „Die Ergebnisse lassen aber nicht die ursprüngliche Vermutung zu, dass gerade deutsche Binnenschiffer extra in die Niederlande fahren, um hier ihre Tankschiffe zu reinigen“, so Schouten.

Auch in Deutschland sind die Behörden sensibilisiert. Nach NRZ-Recherchen möchte man allerdings erst auf eine internationale Übereinkunft warten. Das Umweltbundesamt hatte bereits in den 90er Jahren auf das Problem hingewiesen. Der damalige Abteilungsleiter, Axel Friedrich, sagte im Gespräch mit der NRZ, dass die jetzige Praxis „absolut gesetzeswidrig“ sei.

„Es gibt ein Verbot und niemand kontrolliert es“, so Friedrich. 2014 legte das Umweltbundesamt eine Machbarkeitsstudie zur Einrichtung von Abgasreinigungsanlagen vor. Darin werden die Probleme deutlich beschrieben – geschehen ist bislang nichts.

KOMMENTARE (0) >

LESERKOMMENTARE (0)

KOMMENTAR SCHREIBEN >

Niedriges Wasser in der Nähe der Waal

Tonne Lammers

Elektronische Nasen entlang der Waal

30-12-2018, 11:31

[WhatsApp](#)

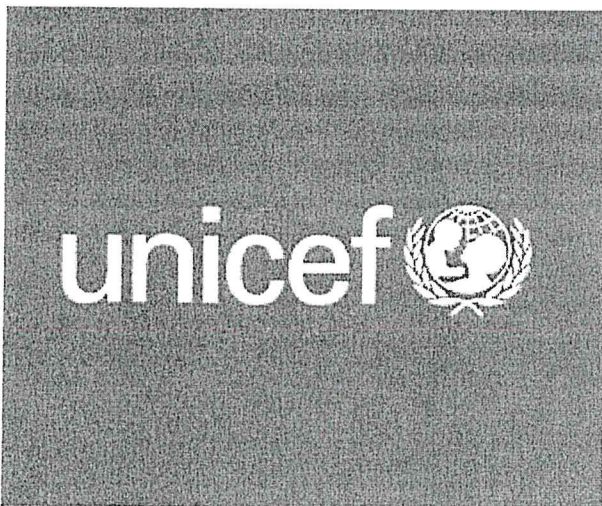
[Facebook](#)

[Twitter](#)

[LinkedIn](#)

[E-Mail](#)

In der Provinz Gelderland hat TIEL eNoses entlang der Waal installiert, um einen guten Einblick in das Phänomen der "schwimmenden Entgasung" zu erhalten. eNoses sind Geräte, die erkennen können, ob Binnenschiffe brennstoffähnliche Gemische (einschließlich Benzol) abgeben. Die Freisetzung dieser Brenngase über Binnenwasserstraßen ist in Gelderland verboten.

Die 24 e-Noses werden ab Januar 2019 als Netzwerk installiert. Die elektronischen Nasen enthalten verschiedene Sensoren, die eine (negative) Änderung der Luftqualität erfassen. Da die Geräte miteinander verbunden sind, können sie auf einer Schifffahrtsroute einem Binnenschiff folgen.

Bea Schouten Umwelt und Lebensqualität: „ Wir wollen ein gutes Bild von der schwimmenden Entgasung über den Binnenwasserstraßen des Gelderlandes bekommen. Es wird vermutet, dass die Skipper diesbezüglich schuldig sind. Genaue Angaben hierzu fehlen jetzt. Die 24 eNoses können diesbezüglich mehr Klarheit schaffen. "

Die Gelderland eNoses werden vorübergehend verwendet. Eine Task Force (zu der auch die Provinz Gelderland gehört) befasst sich mit nationalen Vorschriften zum Verbot der schwimmenden Entgasung. Neue Regelungen hierzu sollen 2020 in Kraft treten.

Lokal

Verwandte Artikel

- [Provinz gibt Impulse für kulturelle Produktionen und Festivals in Gelderland](#)
- [E-Waste-Rennen im Rivierenland gestartet](#)
- [Das E-Waste-Rennen startet wieder](#)

Elke werkdag loost een schip gif op de Gelderse Rijn en Waal

ARNHEM/ NIJMEGEN - Schippers blijven het provinciale verbod op varend ontgassen negeren. Bijna iedere werkdag maakt gemiddeld één schipper op de Gelderse Rijn en Waal zijn tankschip schoon door de laatste restjes giftige stoffen illegaal de buitenlucht in te blazen. Dat blijkt uit metingen van de provincie.

De provincie heeft sinds februari 24 elektronische neuzen in werking langs de Rijn en Waal in Gelderland. Van 20 februari tot 1 mei hebben deze 'e-noses' 42 maal vastgesteld dat een schip giftige stoffen heeft geloosd tijdens het varen, verdeeld over diverse plekken en verschillende tijdstippen. Daarbij ging het in de meeste gevallen om benzeen of benzeenhoudende stoffen.

In Gelderland geldt een provinciaal verbod op varend ontgassen van deze giftige stoffen, volgend jaar wordt die waarschijnlijk landelijk van kracht. Het doel is om binnen een paar jaar het varend lozen van alle stoffen te verbieden. Daarvoor moeten echter eerst voldoende installaties beschikbaar zijn op de wal, om de schepen op een milieuvriendelijke manier leeg te maken voor een volgende vracht.

Media-aandacht

Dat schippers giftige dampen de buitenlucht in blazen, bleek eerder al uit onderzoek van de Gelderlander. Harde cijfers van het aantal ontgassingenvonden echter tot nog toe, reden voor de provincie om de elektronische neuzen te plaatsen. In een reactie op de metingen zegt gedeputeerde Bea Schouten dat de provincie 'er echt rekening mee moet houden dat varend ontgassen in Gelderland plaatsvindt'. Ze gaat er vanuit dat tot voor kort veel meer schippers giftige dampen de lucht in bliezen, maar dat door de media-aandacht 'schippers zich er waarschijnlijk meer bewust van zijn geworden dat je niet zomaar mag ontgassen in Gelderland'.

Handhaving lastig

Van de 42 vastgestelde ontgassingenvonden ging het in negen gevallen om schepen die vanuit Duitsland de grens over staken. Schippers zijn niet aangesproken op hun gedrag. De e-noses zijn alleen bedoeld om een idee te krijgen van de omvang van de overtredingen. Eerder bleek dat handhaving van het provinciaal verbod erg lastig is, omdat schippers op heterdaad betrappt moeten worden.

Vooruitlopend op een totaalverbod gelden dit jaar al strengere landelijke regels voor varend ontgassen in woongebieden en bij bruggen en sluizen. In het najaar zal daarvoor een grote handhavingsactie worden gehouden. Schouten heeft er bij de minister op aangedrongen die als eerste in Gelderland te laten houden

Gelders gedeputeerde Bea Schouten dringt bij minister Cora van Nieuwenhuizen van Infrastructuur en Waterstaat aan op een daadkrachtige aanpak tegen varend ontgassen. Nu er opnieuw signalen zijn dat er wordt ontgast op Gelderse rivieren, is een zo snel mogelijke landelijke invoering van een verbod en een stevige handhaving zeer gewenst.

Dit weekeinde blijkt uit een publicatie van de Gelderlander dat een Duitse rederij Gelders binnenvaartwater aanwijst als gebied waar schepen schadelijke, benzeenhoudende stoffen kunnen lozen. Ook zijn er bij provincie Gelderland inmiddels 12 meldingen binnengekomen, die mogelijk gerelateerd zijn aan ontgassing.

Maatregelen

Provincie Gelderland hanteert sinds 2017 een ontgassingsverbod op onder meer de Waal en de Rijn. De Duitse autoriteiten zijn destijds hierover ook geïnformeerd. Over het verbod zijn handhavingsafspraken gemaakt met de Landelijke Eenheid van de Nationale politie. Verder heeft provincie Gelderland 24 zogeheten eNoses geïnstalleerd. Vanaf maart moet daarmee mede duidelijk worden of er en hoe vaak er op de Waal varend wordt ontgast.

Voortvarende aanpak

Want dat is nu onduidelijk. Wel houdt het fenomeen Gelderlanders enorm bezig. Daarom wil Bea Schouten er alles aan doen om een veilige leefomgeving te creëren. De gedeputeerde vraagt daarom in een brief minister Cora van Nieuwenhuizen concreet om: een voortvarende aanpak van de invoering van het verbod, de aangekondigde landelijke handhavingsactie als eerste uit te voeren op Gelderse rivieren en verzoekt de minister het gesprek aan te gaan met provincie Gelderland en de burgemeesters van de Gelderse riviergemeenten.

vrees is dat schippers die de grens tussen Duitsland en Nederland overvaren zich niet aan de regels houden en illegaal brandstofachtige mengsels lozen die schadelijk zijn voor de volksgezondheid en het milieu. “Ik wil daar duidelijkheid over hebben”, zegt Bea Schouten, gedeputeerde milieu en leefbaarheid in Gelderland.

De zogenoemde eNoses bevatten sensoren die een verandering in de luchtkwaliteit kunnen meten en binnenvaartschepen over een langer traject kunnen volgen. “In 2016 werd al eens onderzoek gedaan naar het ontgassen van binnenvaartschepen in Nederland en daaruit bleek dat dit vooral gebeurt in de buurt van grote havens, zoals Rotterdam, Amsterdam en Antwerpen”, zegt Schouten. Maar onlangs waarschuwden deskundigen voor ontgassing op de Waal en Rijn, omdat er in Duitsland strenger op het fenomeen wordt gecontroleerd.

Als schepen hun lading gelost hebben, moeten de resten van de vorige lading eruit. Daar zijn ontgassingsinstallaties voor, maar schepen doen dit ook in de buitenlucht. Benzeen is in hoge concentratie kankerverwekkend. Gemeenteraadsleden uit Arnhem en Nijmegen, Statenleden en bewoners vroegen om opheldering. Schouten: “Ik neem dat serieus. Met de elektronische neuzen hopen we duidelijkheid te krijgen over de omvang van het probleem hier in Gelderland.”

Sinds 2017 is er in Gelderland al een verbod op het varend ontgassen van hoge concentraties (meer dan 10 procent) benzeenhoudende stoffen. Er is sindsdien één schip op heterdaad betrapt, vorig jaar bij Tiel. In 2020 komt er een landelijke aanpak ‘varend ontgassen’.

Categoriale aanwijzing toezichhouders inzake ontgassen te water

Nummer C1

Portefeuillehouder Bea Schouten

Zaak 2016-016495

Onderwerp Categoriale aanwijzing toezichhouders inzake ontgassen te water

Beslispunten

1. Vaststellen van het besluit tot categoriale aanwijzing toezichhoudende ambtenaren die zijn belast met het toezicht op de naleving van wetgeving op grond van hoofdstuk 3, paragraaf 8 van de Omgevingsverordening Gelderland;
2. Bekendmaking van het besluit door middel van publicatie in het Provinciaal Blad; 3. Mededeling van het besluit door middel van plaatsing in de Staatscourant.;

Beslissing College Conform

Openbare samenvatting

De provincie heeft afspraken gemaakt over de handhaving van verbod op ontgassen te water met de nautische afdeling van de Landelijke politie-eenheid en het functioneel parket. Binnenvaartschepen hebben na het lossen vaak nog gas in de tank zitten. Dit gas wordt soms geloosd door tijdens het varen de luiken open te zetten. Hierdoor komen giftige stoffen zoals benzeen terecht in de lucht die schadelijk zijn voor de gezondheid en de luchtkwaliteit. Sinds juli 2017 heeft de provincie ontgassen te water in Gelderland daarom strafbaar gesteld. Gedeputeerde Staten wijzen hierbij de toezichhoudende ambtenaren aan.

TIEL Provincie Gelderland laat langs de rivier Waal eNoses installeren om een goed inzicht te krijgen in het fenomeen 'varend ontgassen.' eNoses zijn apparaten die kunnen signaleren of binnenvaartschepen brandstofachtige mengsels (waaronder benzeen) lozen. Het laten ontsnappen van deze brandstofgassen boven binnenwateren is verboden in Gelderland.

De 24 e-Noses worden vanaf januari 2019 als een netwerk aangelegd. De elektronische neuzen bevatten verschillende sensoren die een (negatieve) verandering in luchtkwaliteit waarnemen. Omdat de apparaten met elkaar in verbinding staan, kunnen ze een binnenvaartschip gedurende een vaarttraject volgen.

Gedeputeerde Bea Schouten Milieu en Leefbaarheid: „We willen een goed beeld krijgen van het varend ontgassen boven de Gelderse binnenwateren. Er wordt vermoed dat schippers zich daaraan schuldig maken. Precieze gegevens daarover ontbreken nu. De 24 eNoses kunnen daar meer duidelijkheid over verschaffen.”

De Gelderse eNoses zullen tijdelijk worden gebruikt. Een taskforce (waar ook provincie Gelderland bij betrokken is) buigt zich over landelijke regelgeving om varend ontgassen te verbieden. In 2020 moet nieuwe regelgeving hierover ingaan.

Voortgang implementatie verbod 'Varend ontgassen'

Sinds juli 2017 is in Gelderland in navolging van een aantal andere provincies een provinciaal verbod (PS2017-290, wijziging Omgevingsvisie en -verordening) van kracht op het ontgassen van benzeen en een aantal benzeenhoudende stoffen door binnenvaartschepen. Deze provinciale verboden zijn ingesteld omdat het ontgassen van deze stoffen schadelijk is voor de gezondheid en het milieu en (inter)nationale regelgeving te lang op zich liet wachten. Vanwege de aanwezige kennis, opsporings- en handhavingsmiddelen zijn voor het toezicht op de naleving van het Gelderse verbod afspraken gemaakt met de Landelijke Eenheid, voorheen de Waterpolitie (PS2017-707 en ons Aanwijzingsbesluit van 30 januari 2018). Deze afspraken zijn vastgelegd in een handhavingsprotocol.

Inmiddels is op Europees niveau overeenstemming bereikt en is landelijke regelgeving in voorbereiding. Ratificatie en implementatie door de lidstaten in landelijke regelgeving zal echter nog enige jaren duren (naar verwachting in 2021). Wanneer het landelijke verbod van kracht is, zullen de provinciale verboden ingetrokken worden. Om het complexe proces naar een succesvol landelijk ontgassingsverbod in goede banen te leiden is een zogenaamde 'Taskforce varend ontgassen' in voorbereiding. In deze taskforce zullen Rijk, provincies, verladers, bedrijven en overige betrokkenen samen gaan werken. Zo kunnen ervaringen met elkaar worden gedeeld en pilots worden uitgevoerd. Op die manier willen we de komende jaren gezamenlijk toewerken naar een effectief ontgassingsverbod.